

საახალწლო ფიქრები

ჩვენ კაცთა ბუნების წესია მოლოდინი საუკეთესო მერმისისა: უსათუოდ ხვალინდელი დღისგან მოველით რასმე კარგს. ეს გვასულდგმულებს, გვამხნევეს, ძალას გვმატებს, ყოველდღიურ ვარამს გვინელებს გულში და სიცოცხლესაც გვაყვარებს. კაცი, რომელიც ხვალინდელი დღისგან არაფერს მოელის, გადუწყვეტია იმედი, ცოცხალ-მკვდარია, ის ცოცხლებში ჩასათვლელი არაა... ყოველ მის საქმეს, მოძრაობას და მოქმედებასაც არა აქვს შნო, არა აქვს ლაზათი. იმას არც თავმოყვარეობა აქვს, არც სხვის სიყვარული შეუძლიან, არც საქმისა, აკლია მხნეობა. ეგრეთვე თუ ერი, რომელსაც დაუკარგავს იმედი ხვალინდელი დღისა, საუკეთესო მერმისისა. თამამად ვიტყვი, რაც უნდა დაბეჩავებული იყოს ერი, რაც უნდა გასაწყლებული, თუ საუკეთესო მერმისის მოელის და არ გადუწყვეტია იმედი და არ ფიქრობს: „ეგ არის ჩემი საქმე მორჩომილია, დაღუპული ვარო“, ის ერი არც დაიღუპება, არც მოკვდება. მომაკვდინებელს გარემოებაში და პირობებში რომ იყოს, გარემოებას შესცვლის და გაიმარჯვებს კიდეც. ხომ იცით კერძო ცხოვრებიდან მაგალითები, ექიმის იმედიანს სიტყვას მომაკვდავი სნეული ფეხზე წამოეყენოს. იმედიანმა სიტყვამ, იმედი დაუბადა გულში სნეულს და გააცოცხლა. მაგრამ იმასაც ნუ დავივიწყებთ, რომ იმედს როცა აძლევს ექიმი, თან წამალსაც შესაფერს ასმევს სნეულს, ისეთს წამალს - მის სნეულებას რომ მოუხდეს და არა შხამს, საწამლავს. შეიძლება სნეული ცალკე აღებული ადამიანი, მარტო იმედით მორჩეს, უწამლოდ, უარაროდ, ხოლო დასნეულებული, დაავადებული ერი არასდროს მარტო ცალიერის იმედით არ მორჩება, თუ წამალი არ მიემშველა. მაინც ერი იმედიანად არასდროს არც არის, თუ იგი თავის სხეულში არა ჰპოვებს წამალს, არა ჰხედავს ნიშნებს საუკეთესო მერმისისას და მომავლისას.

რაკი მომავლის იმედზე ვამბობთ, ისიც აუცილებლად საჭიროა ითქვას. რომ ერი არასოდეს უიმედობას არ მიეცემა, სასოწარკვეთილებაში არ ჩავარდება და მომავლის იმედს არა ჰკარგავს. უიმედობა მომავალზე ეს ჩვენი ეგრედწოდებული ერთგვარი ინტელიგენციის ოცნების ცულლუტობაა და სხვა არარა, ეს უსაქმურთა და უკეთურთა საქმეა. იცნობს ამის მიქმელი ერს? იცის მისი სულის და გულის ვითარება? არაფერი ეს ამ მომავლის იმედის მომწამლველთ არ იციან, იმიტომ რომ თითონ არაფრის გაკეთება, არაფრის უნარი არა აქვთ, არაფერი ცხოვრებისა არ ესმით, ერის ძალ-ღონე აწონილ გაზომილი არა აქვთ, ან კი რას ვამბობ: ვინც ჯერ თავის თავს არ იცნობს, მის ძლიერებას, ან სისუტეს როგორ შეიგნებს?!.. იქნება მკითხველი გაგვიწყრეს და სთქვას: „რა დროს იმედებზე ლაპარაკისაა, სხვა რამე თქვი, დალოცვილო, რომ ახალწლის დღესასწაულს შეაფერებოდესო.“ უსამართლო რისხვაა. ახალწელს სწორედ ამ საგანზე შეაფერება საუბარი. რადა-თქო? - მკითხეთ. იმიტომ, მეც მოგახსენებთ, რომ რაც უნდ უფერულ და უიმედო ყოფაში იყოს ადამიანი, ახალწელს მაინც იმედით ეგებება, როგორც კარგის რისამე მომტანს, კარგის მომასწავებელს. უნუგეშოდ, უიმედოდ დახვედრა კი დიდი ცოდვაა. თქვენ, მკითხველო, ალბათ არ იცით, რომ ჩვენა გვყვანან „უიმედონი“ ინტელიგენტები, რომელთაც სხვა არა რა სწამთ და არც რას დაიჯერებენ, გარდა „კოსმოპოლიტიზმისა“. ნაციონალიზმი იმათ არა სწამთ, ნამეტნავად ქართული: ჩვენ ჩვენად არაფერს წარმოვადგენთ, არაფერნი ვართ, თუ სხვა ერს არ შევუერთდით და „ჩვენობა“ არ უარყვავითო. პატრიოტები იმათ ფიქრით ვიწრო, მოკლე შეხედულებისანი არიან და იმათ კი „ვრცელი“ შეხედულება აქვთ. ესენი ბალღები არინა,

წვრილფეხობაა, და როგორც მოგეხსენებათ, ბაღს ლულუა უყვარს. დიად, ბაღლები არიან და სამწუხაროც ეს არის, რომ რაც ახალგაზრდული ძალ-ღონე აქვთ, შეაღებენ ჰაერში კომპკების გებას და როცა მოიღლებიან გულითა და გონებით, გატეხილნი, დაუძღურებულნი, მაშინ „დაბრუნდებიან შინა“, მაშინ მოიკითხავენ საკუთარ კერას, საკუთარ ბინას, მაგრამ უღონონი, უგულონი რიდას მაქნისანი იქნებიან?!... სამწუხარო მოვლენაა დიდად!... ეს ყრმანი შებრალების ღირსნი არიან, ხოლო ისინი, ვინც ამათ ამ გვარს საკენკს უყრის, წყველის და სიძულვილისა.

ამ ახალ-წლის დამდეგს ეს ფიქრი მოდის ძალა-უნებურად, რომ ყველამ მოინანიოს წარსულის წლის შეცოდებანი და ახალ წელს მივეგებნეთ ახლის ძალით, მხნეობით, გულწრფელად და ჩავიჭდიოთ ღრმად გულში ეს მცნება: საცა ვცხოვრობთ, და რომელ ქვეყნის შვილები ვართ, რომელი ქვეყნის პურით, ღვინით, წყლით და ჰაერით ვსაზრდობთ, იმას ვარგოთ რამ, ვაკეთოთ იმის სასრგებლოდ ჩვენის ძალ-ღონის დაგვარად რაც-კი შეგვიძლიან, რომელი ასპარეზიც უნდა იყოს - ეკონომიკური, ზნეობრივი, პედაგოგიური, ლიტერატურული და სხვ. თუ ჩვენთვის და ჩვენის ქვეყნისათვის ვიქნებით კარგნი, ჩვენს საკუთარს შინაურს საქმეს წავიყვანთ კარგად, მაშინ მთელი კაცობრიობისათვის სასრგებლონი ვიქნებით. თუ არა და ტყუილი მოცდენაა, ამას შრომაა, ვინც იმას ამბობს, კაცობრიობას უნდა ვარგოვო და ეს სარგებლობა ჯერ თავის ძმებისათვის ვერ მოუტანია, თავის ქვეყნისათვის - რომლის ღვიძლი შვილია, - რომლის ავი და კარგი ესმის (და თუ არ ესმის თავის შინაობის ავი და კარგი, ის სხვისას როგორ გაიგონებს და, მაშასადამე, ან რას არგებს.)